

Tiesības atskaitīt priekšnodokli pirms PVN maksātāja reģistrācijas (2/33/17)

Mēdz būt gadījumi, kur komersants nav reģistrējies VID PVN maksātāju reģistrā uzreiz pēc uzņēmuma reģistrācijas, bet to dara pēc kāda laika, jau aktīvi veicot saimniecisko darbību. Par kuriem rēķiniem var jau atskaitīt priekšnodokli un vai to var darīt tikai par rēķiniem, kas izrakstīti un saņemti pēc dienas, kad komersants kļuvis par reģistrētu PVN maksātāju?

Tiesiskais regulējums

PVN likuma 93. pants nosaka tiesības atskaitīt priekšnodokli par iegādātām vai importētām precēm un saņemtiem pakalpojumiem pirms personas reģistrācijas PVN maksātāju reģistrā. Saskaņā ar šo normu nodokļa maksātājam, tostarp citas dalībvalsts un trešās valsts nodokļa maksātājam, pēc PVN reģistrācijas ir tiesības atskaitīt priekšnodokli par precēm un pakalpojumiem, ko persona iegādājusies vai saņēmusi pirms PVN reģistrācijas. Taču šīm tiesībām atskaitīt priekšnodokli ir noteikti vairāki kritēriji, kas jāizpilda, sagatavojot pirmo PVN deklarāciju.

Priekšnodokļa atskaitījumus veic par krājumos uzskaitītām precēm atbilstoši inventarizācijas rezultātiem PVN reģistrācijas dienā, par pamatlīdzekļiem atbilstoši to bilances vērtībai PVN reģistrācijas dienā, par precēm un pakalpojumiem, ko nodokļa maksātājs izmantojis paša izgatavotiem pamatlīdzekļiem, kā arī par pakalpojumiem, pamatojoties uz nodokļa maksātāja pilnvarotās personas apstiprināto sarakstu.

Priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojumi

Šīs tiesības atskaitīt priekšnodokli pirms PVN reģistrācijas nepiemēro -

- precēm, kas iegādātas agrāk nekā 12 mēnešus pirms PVN reģistrācijas, un
- pakalpojumiem, kas saņemti agrāk nekā 3 mēnešus pirms PVN reģistrācijas.

Turklāt priekšnodokli pirms PVN reģistrācijas neatskaita par dažādiem administratīviem izdevumiem, piemēram:

- biroja telpu noma;
- biroja uzturēšanas pakalpojumi;
- elektronisko sakaru pakalpojumi;
- degvielas iegāde;
- transportlīdzekļu nomas pakalpojumi.

Priekšnodokli neatskaita arī par vieglo pasažieru automašīnu iegādes izdevumiem, izņemot gadījumus, kur šādu automašīnu izmanto vai tā tiks izmantota tādu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai kā auto vadīšanas prasmes apmācība, taksometru pakalpojumu sniegšana, vieglo pasažieru automašīnu nomas pakalpojumu sniegšana, vieglo pasažieru automašīnu piegādes vai nomaksas pirkuma darījumi.

Prakse

Saskaņā ar likumu pēc PVN reģistrācijas nodokļa maksātājs iesniedz pirmo nodokļa deklarāciju kopā ar dokumentiem, kas pamato atskaitāmo priekšnodokli. Praktiski tas ir izdarāms, sagatavojot pirmo taksācijas perioda deklarāciju, kurā iekļauj arī darījumus pirms PVN reģistrācijas, ņemot vērā minētos priekšnodokļa

atskaitīšanas ierobežojumus. Papildus nodokļa deklarācijai sagatavo iesniegumu ar informāciju par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem pirms PVN reģistrācijas, kas ir iekļauti nodokļa deklarācijā, aprakstot saņemto preču un pakalpojumu veidu, būtību un to, kā konkrētās preces un pakalpojumi atbilst likumā noteiktajiem priekšnodokļa atskaitīšanas kritērijiem. Līdzīgu informāciju iesniedz arī par krājumos uzskaitītajām precēm, tostarp nodokļa maksātāja paša ražotajām precēm, pamatojoties uz inventarizācijas rezultātiem PVN reģistrācijas dienā, kā arī par pamatlīdzekļiem atbilstoši to bilances vērtībai PVN reģistrācijas dienā. Šī informācija ir jāiesniedz vienlaikus ar nodokļa deklarāciju, izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu.